L. 9. Kraków, dnia 10. Września 1890. Rocznik XI.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną zła. 1, składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują dziennik rozporządzeń bezpłatnie.

L. 16101.

OBWIESZCZENIE.

W myśl uchwały Sekcyi ekonomicznéj Rady miasta z dnia 11. czerwca r. b. podaję do wiadomości obowiązujące instrukcye odnoszące się do kontroli pod względem bezpieczeństwa w teatrze.

Kraków dnia 15. lipca 1890.

Dr. Szlachtowski w. r.
prezydent miasta.

I. Instrukcya

dla P.P. urzędników Magistratu i Budownictwa miejskiego, co do kontroli, czy organa czuwające w ogóle nad bezpieczeństwem w teatrze w dniach przedstawień, pełnią należycie swoje obowiązki.

§. 1.

Ten rodzaj kontroli w teatrze krakowskim, należy do urzędowych obowiązków urzędników Magistratu i Budownictwa miejskiego.

§. 2.

Na każdém przedstawieniu, prócz straży pożarnéj, winno być dwóch pp. urzędników obecnych, a mianowicie jeden z pośród urzędników konceptowych, drugi z technicznych.

§. 3.

Drugi Wiceprezydent miasta, a względnie jego zastępca będzie delegował kolejno pp. urzędników do kontroli w teatrze, zaczynając od najwyższego rangą aż do najniższego.

§. 4.

Gremium Magistratu ułoży i następnie w miarę potrzeby uzupełniać lub zmieniać będzie spis tych panów urzędników, którzy do kontroli delegowani być mają. Jeżeliby który z pp. urzędników, na którego kolej do teatru przypada, miał uzasadnioną przeszkodę, któréj ocenienie do delegującego należy, natedy obowiązek ten udania się do teatru, spada na następującego z kolei.

§. 5.

Delegowani pp. urzędnicy otrzymują z księgi sznurowéj „**Upoważnienie**" do teatru podpisane przez delegującego przy wyciśnieniu pieczęci urzędowéj, którego odbiór na pozostałym w księdze odcinku poświadczą. Upoważnienia te zastępują bilety teatralne i będą zarówno, jak bilety przez bileterów przy wejściu do teatru odbierane.

Tytułem dyet należy się każdemu p. urzędnikowi za jedno przedstawienie kwota 1 zła. 75 ct. — Dyety te winna nadsełać Dyrekcya teatru co kwartał z dołu do Kasy miejskiéj.

§. 6.

Za temi upoważnieniami należą się obydwu pp. urzędnikom Magistratu dwa miejsca skrajne w 2-gim i 3 cim rzędzie w fotelach po stronie prawéj, a które to miejsca raz na zawsze Dyrekcya teatru dla nich rezerwować winna.

§. 7.

Do obowiązków obydwu pp. urzędników należy:

1) przybycie do teatru na pół godziny wcześniej, niż się przedstawienie rozpocznie;

2) odbycie wraz z p. Naczelnikiem straży pożarnéj, a względnie jego zastępcą dwóch rewizyj w teatrze, a mianowicie jednéj przed rozpoczęciem przedstawienia, a drugiéj w ciągu przedstawienia, lub pomiędzy aktami;

3) zwracanie uwagi straży pożarnéj w czasie rewizyj, aby po skończoném przedstawieniu publiczność z galeryi i balkonu wychodziła wyjściami ratunkowemi na plac szczepański.

§. 8.

Rewizye te, a szczególniéj owa w czasie przedstawienia winny się odbywać z największym spokojem, aby ani artyści, ani też publiczność żadnych niedogodności nie doznali.

§. 9.

Przy tych rewizyach należy ściśle i dokładnie sprawdzić, a względnie dopilnować:

a) aby wszystkie wyjścia i drzwi z rygli i klucza były otwarte;

b) aby sala redutowa nie była podczas przedstawienia użytą na posiedzenia, koncerta i t. p., oraz aby wyjście przez tęż salę redutową na 2-gie schody było otwarte i wolne;

c) aby schody i korytarze należycie były oświetlone;

d) aby przejść niczém i nigdzie nie zastawiono;

e) aby przy wyjściach straż pożarna, maszyniści i t. d. znajdowali się na swoich stanowiskach. Gdyby

komisya rewizyjna spostrzegła, że straż pożarna niepełni obowiązków ciążących na niéj z Instrukcyi dla służby pogotowia pożarnego w teatrze z dnia 28. września 1882. L. 1534, należy na to zwrócić uwagę p. N czelnika straży lub jego zastępcy;

f) aby światła gazowego nie gaszono dopóki publiczność teatru zupełnie nie opuści;

g) aby wszelkie urządzenia jak kurtyny, kulisy, dekoracye, i. t. p. tudzież miejscowe przyrządy ratunkowe pożarne należycie były utrzymane;

h) wogóle czuwanie nad wszystkiém, aby niebezpieczeństwu ognia zapobiedz a w razie jakiego nieszczęśliwego wypadku, aby publiczność mogła wyjść z teatru w porządku.

§. 10.

Przewodnictwo w czasie odbywania tych komisyj rewizyjnych, jeżeli bierze w nich udział 2-gi Wiceprezydent miasta, Radcy Magistratu lub Dyrektor Budownictwa m., należy do nich i każdy z tych wymienionych panów urzędników, po wysłuchaniu zdania innych członków komisyi, wydaje stanowczą ustną decyzyę i zarządza jéj wykonanie.

Jeżeli zaś niżsi rangą pp. Urzędnicy wydelegawani zostali do teatru a jest także w teatrze obecnym p. Naczelnik straży pożarnéj, przewodnictwo w komisyi rewizyjnéj i wydanie decyzyi do niego należy; w braku p. Naczelnika straży pożarnéj przewodniczy komisyi rewizyjnéj urzędnik konceptowy.

Gdyby zaszła konieczność wstrzymania przedstawienia, przewodniczący każdéj komisyi rewizyjnéj winien zasiągnąć zdania Prezydenta lub I. Wiceprezydenta miasta; w razie niemożności zniesienia się z nimi, decyduje o tém komisya większością głosów.

Do wydanych zarządzeń winni się bezwarunkowo zastosować tak personal teatralny, jak i straż pożarna, oraz publiczność.

Stałe kierownictwo i dozór nad strażą pożarną w teatrze, z wyjątkiem powyższych szczegółowych zarządzeń, należy zawsze do p. Naczelnika straży pożarnéj a względnie jego zastępcy w teatrze.

§. 11.

Jeżeli komisya rewizyjna jakie nieprawidłowości spostrzegła w teatrze; to mimo, że je na miejscu usunięto, przewodniczący téj komisyi obowiązany jest złożyć na drugi dzień krótki a treściwy raport na piśmie Prezydentowi miasta. Również należy mu donieść, gdyby który z delegowanych do teatru nie przybył, lub odstąpił upoważnienie komu innemu.

§. 12.

Pan komisarz c. k. Dyrekcyi Policyi może brać udział w komisyach rewizyjnych i do niego winien o pomoc się udać w razie potrzeby przewodniczący komisyi rewizyjnéj.

§. 13.

W wypadku ognia, kierownictwo akcyą ratunkową należy wyłącznie do Naczelnika straży pożarnéj, który za wszelkie zarządzenia pod tym względem jest odpowiedzialny.

Gdyby w czasie wybuchu ognia p. Naczelnik straży pożarnéj w teatrze nie był obecny, wtedy aż do jego przybycia, obejmie kierownictwo akcyi ratunkowéj jego zastępca, którego czynności reszta członków komisyi popierać winna.

§. 14.

Wszystkie inne instrukcye, jak dla straży pożarnéj w teatrze, oraz rozporządzenie odnoszące się do bezpieczeństwa tamże, o ile niniejszą instrukcyą zmienione nie zostały, pozostają w swéj mocy; zarządza się jednak równocześnie zebranie i uporządkowanie ich w jedną całość i w tym celu wydaje się Budownictwu miejskiemu odpowiednie polecenie.

§. 15.

Niniejsza instrukcya obowiązuje od dnia 1-go sierpnia r. b.

Kraków 29 go lipca 1887.

L. 1534.

II. Instrukcya

dla służby pogotowia pożarnego w teatrze.

Pogotowie straży pożarnéj, pełniące służbę bezpieczeństwa w teatrze rządowym przy placu szczepańskim, zostające pod wyłączną kontrolą Naczelnika straży pożarnéj, składa się z dwu oddziałów:

A) z jednego plutonu straży pożarnéj miejskiéj, złożonego z dziesięciu ludzi, pełniącego służbę w ubikacyach do sceny należących;

B) z jednego odziału straży ochotniczéj z siedmiu członków złożonego, pełniącego służbę na parterowych korytarzach, na balkonie, na korytarzach lóż pierwszego piętra, oraz i na galeryi.

Straż pożarna przybywa do służby pogotowia teatralnego punktualnie na godzinę przed przedstawieniem i rewiduje wszystkie ubikacye teatralne, począwszy od strychu (maszynervi) aż do suteryn a opuszcza teatr po zrewidowaniu całego gmachu i przekonaniu się, że wszystkie światła są pogaszone, gazomierz i kurki od gazowych płomieni są pozamykane i że nie daje się czuć dym lub jaka spalenizna.

Rewizyę ostatnią odbywa się, posługując się latarniami ogniochronnemi.

ad A) Pogotowie straży pożarnéj miejskiéj zaopatrzone jest w wyborową sikawkę dalekonośną o silnym prądzie wody, ustawioną tuż obok sceny w przedsionku, tak że w każdéj chwili, mając przytém na pietnaście metrów długiego i do sikawki przymocowanego, preperowanego węża wylotnego, działać można skutecznie na wszystkich miejscach sceny i maszyneryi ponad sceną aż pod sam dach, do któregoto użytku ma do dyspozycyi potrzebny zapas wody we wielkich, obok sikawki i nad komórką ustawionych trzech kadziach.

Nadto, zaopatrzony jest każdy strażak w linkę ratunkową; daléj zaopatrzone jest pogotowie w dwa płaszcze ratunkowe, nieco zwilgocone, w dwie miotły ratunkowe, w dwie latarnie oplecione drutem, w gąbki napuszczone octem winnym i w eter do trzeźwienia.

Gmach teatralny połączony jest ze strażnicą pożarną drutem telegraficznym, tak że natychmiast może powołać całą straż pożarną krakowską do niesienia pomocy i zarządzenia odpowiedniego ratunku ludzi i gmachu.

Ustawienie pogotowia straży pożarnéj miejskiéj jest następujące:

Nr. 1. Strażak w przedpokoju garderoby damskiéj, gdzie się znajduje główny gazomierz. Na tém stanowisku ma obowiązek czuwania, aby się bezwarunkowo nikt nie zbliżył ze światłem do gazomierza a tylko w razie zachodzącéj niezbędnéj potrzeby może dopuścić do takowego gazomistrza teatralnego, lecz i tego bez wszelkiego światła. Czuwa aby nie palono cygar lub papierosów. Nadto ma obowiązek w razie pożaru w teatrze lub popłochu, wskazywać członkom orkiestry i personalowi teatralnemu ratunkowy wychód, prowadzący przez garderobę damską do sieni głównéj wjazdowéj.

Posterunek ten opuszcza dopiero wtedy swe stanowisko, gdy gazmistrz zamknął główny kurek od gazomierza, co atoli nastąpić może na **wyraźne polecenie** Naczelnika straży pożarnéj miejskiéj, lub jego zastępcy, mianowicie służbę pełniącego brandmistrza straży pożarnéj; polecenie takie może być wydane tylko wtedy, gdy się przekonano, że cała publiczność gmach **zupełnie** opuściła.

Nawet w czasie wybuchłego pożaru opuścić może to stanowisko dopiero wtedy, gdy wypełni wskazane tu obowiązki, poczém zgłasza się do swego brandmistrza po dalsze rozkazy.

Nr. 2. Strażak ustawia się przy telegrafie pożarowym i ma zaraz za przybyciem na swe stanowisko przekonać się, czy aparat telegraficzny i telefon funkcyonuje a w razie jakiego uszkodzenia winien natychmiast raportować brandmistrzowi pogotowia teatralnego, aby tenże bezzwłocznie zarządził naprawę jeszcze przed przedstawieniem.

Nr. 3. i 4. Strażacy na scenie za kulisami, po prawéj stronie kulis przy wylocie sikawki. Obaj śledzą nieustannie oczami po dekoracyach, czy się gdzie nie zapaliły. Jeden z nich t. j. Nr. 3. trzyma gotowy wylot do działania. W razie spostrzeżenia ognia daje Nr. 4. na gwizdku strażacki sygnał „pompować“ t. j. sikawka w ruch, poczém Nr. 3. kieruje prądem na palący się przedmiot a Nr. 4. posuwa za nim węża.

Nadto jest jego obowiązkiem kontrolować pompierów Nr. 5. i 6. ustawionych przy sikawce do pompowania, aby się z miejsca przeznaczonego ani na krok nie oddalali i byli w pogotowiu do natychmiastowego pompowania. Gdyby Nr. 3. nie zdołał ugasić palącego się przedmiotu i widział, że się pożar gwałtownie rozszerza, daje on drugi umówiony sygnał strażacki „ogólny ratunek“ przyczém nie ustaje w swoich usiłowaniach stłumienia ognia, lecz ma obowiązek zwrócić w kierunku szerzenia się pożaru prąd wody w ten sposób, aby o ile możności a nawet z narażeniem życia własnego, aż do przybycia główněj straży pożarnéj, nie dopuścił rozszerzania się pożaru.

Za daniem sygnału „sikawka w ruch“ brandmistrz straży pożarnéj pełniący służbę jako komendant pogotowia w teatrze, zarządzi natychmiastowe spuszczenie kurtyny żelaznéj.

Nr. 5. i 6. Strażacy ustawieni przy sikawce w przedsionku mają obowiązek na dany sygnał „sikawka w ruch“ pompować sikawką.

Nr. 7. Strażak po lewéj stronie kulis od frontu jest zaopatrzony w zwilgocony płaszcz ratunkowy dla ratowania osoby w wypadku, gdyby się na niéj zajęły suknie; nadto ma on mieć w bliskości miotłę ratunkową do szybkiego zwilgocenia téj dekoracyi, któréj grozi zatlenie się.

Tenże ma na taśmie zawieszony klucz od bramy za sceną położonéj a prowadzącéj na plac Szczepański.

Bramę tę otwiera na wyraźny rozkaz kierującego.

Nr. 8. Strażak ma stanowisko na maszyneryi piętrowéj obok walca służącego do spuszczania i wyciągania dekoracyj wiszących; jest on zaopatrzony w ostry nóż służący do odcinania lin, co wykonywa, gdyby zachodziła potrzeba szybkiego zrzucenia na scenę wszelkich wiszących dekoracyj, dla niedopuszczenia gwałtownego szerzenia się pożaru ku dachowi.

Czynność tu wskazaną wykonywa na wyraźnie wydany rozkaz kierownika.

Nr. 9. Strażak ma stanowisko na maszyneryi na przeciwległéj stronie jak Nr. 8.; ma on obowiązek bacznego śledzenia z górnego t. j. dominującego nad sceną stanowiska, czy się dekoracye niespostrzeżenie nie zajęły a w razie wypadku tu oczekiwanego, daje sygnał „sikawka w ruch“; poczém w wypadkach gwałtownych, opisanych przy Nr. 2. otwiera okno od placu Szczepańskiego, dla wypuszczenia tworzącego się dymu, oraz zrzuca on na ulicę jeden koniec liny, przygotowanéj do wyciągania wężów od przybyć mających ze strażnicy sikawek.

Nr. 10. Brandmistrz służbowy jestto oficer straży pożarnéj, pełniący w zastępstwie Naczelnika straży pożarnéj dowództwo nad pogotowiem straży teatralnéj.

Obowiązkiem jego jest:

1. w antraktach kontrolować pompierów od Nr. 1. do Nr. 9., aby ci czujnie i należycie pełnili swą służbę;
2. aby tak scena, jakoteż korytarze ratunkowe i przejście ratunkowe obok sceny nie były założone różnémi przystawkami, meblami i dekoracyami;
3. aby przestrzeń tak zwana „Schnurboden“ (podstrysze sznurowe) nie była zawieszona niepotrzebnémi dekoracyami t. j. tylko takiemi, jakie są potrzebne do bieżącego przedstawienia;
4. daléj, aby pompierzy tak na scenie, jakoteż i obok garderoby ustawieni, pilnie czuwali, aby nie palono cygar, fajek lub papierosów.
5. nakoniec, aby kurtyna żelazna była przy pomocy maszynistów teatralnych, dopiero przed samém zaczęciem się przedstawienia podniesioną a po każdym akcie spuszczoną. Od téj

chwili aż dokońca spektaklu ma czuwać, aby przy korbie był nieustannie maszynista, by był w możności w razie wypadku a tylko za rozkazem brandmistrza, spuścić kurtynę żelazną.

W razie ognia równocześnie ze spuszczeniem żelaznéj kurtyny, zawiadomi ów umówionym sygnałem komisarza policyi, aby tenże oznajmił publiczności o zaszłym, grożącym wypadku, który rozumie się spokojném przemówieniem i uspakająco usposobi ją, aby ta powoli i rozsądnie opuszczała gmach. Byłoby pożądaném, aby komisarz dla dobrego przykładu, w takich wypadkach wymaganego, okazywał największą obojętność, stanął przed sceną, okazując ile możności jak najdłużéj a nawet aż do zupełnego opróżnienia spokój, że ogień powstały nie zagraża; poczém dopiero opuszcza teatr przez dolny korytarz, po pod dyrektorską lożą położony i drogą ratunkową przez garderobę.

Po skończoném przedstawieniu winna być kurtyna niezwłocznie spuszczona, aż do następnego przedstawienia.

Żadnemu pompierowi nie wolno stanowiska swego, bez poprzedniego zameldowania się brandmistrzowi służbowemu i zastąpienia go, pod surową karą opuścić, chyba w razie widocznego niebezpieczeństwa własnéj osoby może on, zarządziwszy pierwéj co należało, takowe opuścić; atoli ma o têm natychmiast raportować, by nie był pociągany do odpowiedzialności.

Wszyscy członkowie straży pożarnéj miejskiéj winni są pod surową odpowiedzialnością donieść natychmiast brandmistrzowi, pełniącemu służbę w teatrze, o wszystkich poczynionych spostrzeżeniach zagrożonego niebezpieczeństwa i dojrzanych brakach w części służby im powierzonéj, w celu usunięcia złego.

Przedewszystkiém należy unikać krzykliwego trwożącego alarmu.

Każdy pompier ma na ten cel gwizdek sygnałowy.

W razie spostrzeżonego pożaru ma on o takowém zwrócić uwagę zapomocą umówionego sygnału gwizdkiem a każdy najbliżéj niego ustawiony na posterunku pompier, słysząc ów umówiony sygnał, jest obowiązany czynnosć swoją, bez względu na własne swoje niebezpieczeństwo spełnić należycie.

Każdy członek straży pożarnéj, którego złapano na niedbalstwie, lub téż nie zastano na przeznaczonêm mu miejscu, zostanie surowo ukaranym a względnie będzie oddanym c. k. Sądowi do ukarania.

Pierwszy oddział straży pożarnéj, przybyły na wezwanie telegraficzne na miejsce wypadku, ma się zająć przedewszystkiém ratowaniem życia ludzkiego, a gdy to dokonaném zostało, ma zająć się zlokalizowaniem pożaru.

W razie wydarzenia się jakiegokolwiek wypadku, wymagającego dochodzenia, ma brandmistrz natychmiast telegraficznie zażądać przybycia do teatru Naczelnika straży pożarnéj.

ad B) Pogotowie straży pożarnéj ochotniczéj pełni służbę w części gmachu od strony sali widzów w następującym porządku:

Nr. 11. Na parterowym korytarzu pilnując, aby służba bileterska za parterowémi łożami i przed stojącym parterem była czujna przy drzwiach do natychmiastowego otworzenia w razie potrzeby. Również zwraca tu uwagę, aby nie palono cygar lub papierosów a w razie spostrzeżenia odnosi się do służby policyjnéj.

Nr. 12. Przy głównych drzwiach wchodowych, obok kasy teatralnéj; jest zaopatrzony w klucz do zamknięcia rury głównéj gazowéj, doprowadzającéj gaz z ulicy do gmachu, oraz czuwa, aby wchodzący do gmachu z zapaloném cygarem takowe zgasili. Główném zadaniem jego jest w razie popłochu ułatwiać publiczności szybkie wyjście; przyczém ma czuwać, aby natrętni widzowie z ulicy nie tamowali wolnego wyjścia.

Główna rura gazowa nie może być zamknięta tylko na wyraźne polecenie Naczelnika straży pożarnéj, w razie jego nieobecności, tylko na polecenie jego zastępcy, brandmistrza straży pożarnéj miejskiéj, rozumie się po opróżnieniu teatru z widzów i dokładném zbadaniu, że nie zagraża życiu ludzkiemu żadne niebezpieczeństwo a właściwie tylko w wypadkach pęknięcia rur gazowych.

Nr. 13. Na korytarzu obok sali ratunkowéj, wskazuje wyjście rezerwowe przez salę redutową do głównéj sieni i otwiera okna od strony ulicy, tak dla umożebnienia ratunku osób i dla akcyi ratunkowéj. Czuwa on, by nie palono cygar i papierosów.

Nr. 14. Na balkonie przy oknie od placu Szczepańskiego czuwa, aby w razie alarmu drzwi prowadzące na zewnętrzny ganek ratunkowy były otwarte.

Nr. 15. Na korytarzu, obok galeryi przy schodach, tak jak Nr. 13. Ma obowiązek wskazywać publiczności wyjście na ganek ratunkowy, prowadzący na zewnątrz.

Nr. 16. Na galeryi czuwa, aby nie palono cygar, aby drzwi prowadzące na ganek były otwarte a w razie popłochu lub pożaru wskazuje wyjście ratunkowe.

Nr. 17. Oficer lub zastępujący podoficer straży ochotniczéj, jako dowódca teatralnego pogotowia straży ochotniczéj, czuwa nad sprężystém wykonywaniem służby od Nr. 11. do 16. wyszczególnionych posterunków.

Cała służba straży pożarnéj miejskiéj i straży ochotniczéj bywa na każdém przedstawieniu kontrolowana przez Naczelnika straży krakowskiéj lub przez jego zastępcę.

Kraków dnia 28. września 1882 r.

C. k. Dyr. Pol.
L. 21580. ex 1882.
(do L. Mag. 268/prez. 882.)

III. Instrukcya
dla c. k. służby policyjnéj.

Służba policyjna podczas przedstawienia w teatrze rządowym składa się:

1) Z dwóch urzędników, z których jeden w krzesłach na parterze a drugi na balkonie;
2) z dwóch strażników cywilno-policyjnych, z których jeden przed teatrem a drugi wewnątrz gmachu teatralnego;
3) z czterech żołnierzy policyjnych, z których jeden na galeryi, drugi przy wejściu do gmachu teatralnego a dwóch na ulicy przed gmachem.

W razie zaś wybuchu ognia, oprócz wymienionéj służby policyjnéj, przybywają bezzwłocznie na miejsce pożaru:

a) urzędnicy policyi z wydziału bezpieczeństwa i straż cywilno-policyjna;
b) pogotowie straży wojskowo-policyjnéj, złożone z czternastu ludzi;
c) pogotowie wojska liniowego w liczbie siedmiu.

Sposób wykonywania służby policyjnéj.

Kazdorazowe przedstawienie w teatrze poprzedza ściśle:

1) Przejrzenie wszystkich drzwi i wejść, tak do sali teatralnéj jak i na scenę wiodących, oraz sali widzów na wszystkich piętrach i na dole, jak niemniéj za kulisami w garderobach i korytarzach, w ogóle w całym gmachu.
2) Czuwanie, aby korytarze i krużganki były oświetlone lampami olejnemi na pół godziny przed przedstawieniem i zgaszone wtenczas dopiero, gdy publiczność zupełnie opuści gmach teatralny.
3) Przestrzeganie, aby w miejscach służących do wejścia do foteli i krzeseł parterewych, nie wstawiano żadnych krzeseł, któreby z powodu braku miejsc w fotelach i krzesłach parterowych, dla publiczności były sprzedawane i wejście utrudniały.
4) Dozorowanie światła olejnego i gazowego.

W tym celu inspekcyę mający urzędnik policyjny przybywa do teatru na pół godziny przed rozpoczęciem przedstawienia i bezzwłocznie przekonać się ma, czy powyższe środki ostrożności są zachowane; czynność tę winien ponawiać wśród antraktów, a w razie dostrzeżenia jakiéjkolwiek niewłaściwości, zarządzi natychmiast usunięcie dostrzeżonych niewłaściwości lub braków.

Służba policyjna pozostaje na miejscu do ukończenia, rozejścia się publiczności i zgaszenia świateł w gmachu teatralnym. —

Kraków dnia 2. października 1882.

C. k. Radca Dworu i Dyrektor Policyi
Englisch m. p.

Protokoły pełnéj Rady miejskiéj
(z posiedzeń jawnych).

Posiedzenie nadzwyczajne (96. w kad. VIII). **z dnia 10. czerwca 1890.**

Przewodniczący: Dr. Szlachtowski, prezydent m.
Pierwszy wiceprezydent miasta: Friedlein Józef.
Protokół prowadzący: Kosiński Teodor, konc. apl. Mgtu.

Radców miejskich obecnych **46.**

Radcy miejscy: Ks. Dr. Chotkowski Władysław, Chrzanowski Leon, Epstein Juliusz, Geisler Jan, Dr. Jordan Henryk, Redyk Wiktor, Dr. Oetinger Józef, Dr. Pareński Stanisław, Romanowicz Tadeusz, Dr. hr. Tarnowski i Dr. Weigel Ferdynand (**11**) nieobecność swą na tém posiedzeniu usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 5½ po południu.

R. m. Dr. Zoll, jako przewodniczący Sekcyi IV. podaje do wiadomości Rady, iż Sekcya ta uchwaliła wnieść do Rady szkolnéj krajowéj prośbę, aby taż władza w sprawie **nadawania prezenty na posady nauczycieli szkół ludowych**, poprzednio z Radą miejską zechciała się porozumieć, tymczasem zaś pozostawiła sprawę w stanie dotychczasowym.

Przyjęto do wiadomości. —

Imieniem Prezydyum Magistratu radca Mgtu Szymkiewicz przedstawia do przyjęcia następujący wniosek naglący:

Rada miejska uchwali!

Rada miejska zatwierdza następujący **proceder przy wyborach:**

I) Wybory mają się odbywać w ten sposób, aby w jednym dniu, tylko jeden oddział kół wyborczych II. i III. radców miejskich wybierał.

II) Aby wybory odbywały się najprzód w oddziale 1-szym koła III-go dnia 7. lipca b. r. potem z przerwą jednodniową w oddziale 2 gim tegóż koła w dniu 9. lipca b. r, następnie po jednodniowéj przerwie w 1-szym oddziele koła II-go w dniu 11. lipca b. r. daléj znowu w oddziele 2-gim koła II-go w dniu 14. lipca b. r. a wreszcie w kole I. w dniu 16. lipca b. r.

III) Aby koła wyborcze: III-cie oddział 2-gi i I-sze na dwa oddziały były podzielone i aby w jednym dniu w odzielnych miejscach wybierały, a to dla uniknięcia ścisku przy głosowaniu i dla pośpiechu przy obliczaniu głosów, mianowicie wyborcy w kole III-cim oddziele 2-gim od 1. do 570 osobno, a od 571. do ostatniego osobno, zaś w kole I-szym od lit. A. do Ł. w jedném a wyborcy od M. do Z. w drugiém miejscu.

IV) Aby komisye wyborcze o godzinie 5. po południu przystąpiły do obliczania głosów, a o ileby téj czynności do godziny 7. tegoż dnia ukończyć nie mogły, zaraz ją nazajutrz w godzinach do wyborów przeznaczonych dokończyły, protokół spisały i rezultat ogłosiły.

V) Aby komisye wyborcze w każdym oddziele składały się z trzech przez Radę miejską delegowanych radców miejskich, dwóch wyborców przez delegowanych radców przybranych i jednego urzędnika Magistratu przez Prezydenta wyznaczonego.

Do pomienionych komisyj proponuje Prezydent miasta następujących radców:

dla koła III-go

oddziału 1-go Johna Hugona, Mendelsburga Alberta, Szancera Zygmunta.

oddziału 2-go a. Dra Weigla Ferdynanda, Dra Proppera Alberta, Przeworskiego Juliusza.

„ 2-go b. Biasiona Alfreda, Bruśnickiego Władysława, Epsteina Juliusza.

dla koła II-go

oddziału 1-go Chylińskiego Michała, Dra Jordana Henryka, Muczkowskiego Stefana.

oddziału 2-go Baranowskiego Teodora, Chęcińskiego Tomasza, Friedleina Józefa.

dla koła I-go

oddziału a. Dra Bandrowskiego Ernesta, Dra Leo Artura, Gwiazdomorskiego Jana.

oddziału b. Dra Stycznia Wawrzyńca, Dra Wiszniewskiego Ludwika i Wentzla Konrada.

W dyskusyi, któréj nagłość uznano, zabierali głos r. m. Birnbaum, wiceprezydent Friedlein i r. m. Dr. Leo, który wniósł poprawkę, aby czas na oddawanie głosów w oddziele 1-szym koła II. i III. ze względu na zbyt małą liczbę wyborców ograniczyć do godziny 2. popołudniu.

Poprawka ta w głosowaniu upadła a Rada wnioski Prezydyum Mgtu w zupełności przyjęła. (L. 15438). —

Z porządku dziennego przystąpiono do dalszéj dyskusyi nad wnioskiem Sekcyi I. co do **odstąpienia ogrodu angielskiego pod budowę kliniki.**

I. wiceprezydent Friedlein jest stanowczo przeciwny odstępowaniu części gruntu z ogrodu angielskiego pod budowę kliniki a to z tego powodu, że ogród ten względnie realność w nim położona stanowi dobroczynną fundacyę dla ubogich z zapisu ś. p. Bystrzonowskiéj, którąto fundacyę gmina przyjęła pod swą opiekę a więc naruszać jéj nie może. Chcąc zaś dla Uniwersytetu okazać życzliwość, wiceprezydent Friedlein stawia samoistny wniosek w osnowie: „Rada miejska uchwali! Rada miejska odstępuje pod budowę kliniki grunt położony naprzeciw obserwatoryum astronomicznego, zwany placem aryańskim, a stanowiący parcelę 839/2 lub 839/1.“

Następnie zabierali głos r. m. Dr. Paszkowski, Zoll, Dr. Jakubowski, Dr. Kohn, Zaremba, Dr. Propper, Dr. Styczeń i Dr. Kasparek.

Przewodniczący poddał najprzód pod głosowanie poprawkę r. m. Dra Kasparka. (Zob na str. 64.) Poprawka ta upadła. Następnie poddał Przewodniczący pod głosowanie wnioski połączonych Sekcyj. Wnioski te Rada przyjęła, przekazując równocześnie samoistny wniosek I. wiceprezydenta Friedleina Sekcyi I. —

Koniec posiedzenia o godzinie 8. wieczorem.

Posiedzenie nadzwyczajne (97. w kad. VIII.) **z dnia 16. czerwca 1890.**

Przewodniczący: Dr. Szlachtowski, prezydent miasta.

Pierwszy wiceprezydent miasta: Friedlein Józef.

Protokół prowadzący: Kosiński Teodor, konc. apl. Mgtu.

Radców obecnych **43.**

Radcy miejscy: Chrzanowski Leon, Dr. Domański Stanisław, Epstein Juliusz, Geisler Jan, Dr. Kasparek Franciszek, Redyk Wiktor, Dr. Oettinger Józef, Dr. Pareński Stanisław, Przeworski Juliusz, Romanowicz Tadeusz, Dr. Straszewski Maurycy, Szancer Zygmunt, Schwarz Henryk i Dr. hr. Tarnowski Stanisław (**14**) nieobecność swą na têm posiedzeniu usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 5½ po południu.

Przewodniczący wnosi, aby Rada miejska, z powodu radosnéj **uroczystości zaślubin Najdostojniejszéj Arcyksiężniczki Maryi Waleryi z Najdostojniejszym Arcyksięciem Franciszkiem Salwatorem**, dając wyraz radości, uchwaliła:

I. Przesłać Najdostojniejszéj Arcyksiężniczce Maryi Waleryi, oraz Najdostojniejszemu Arcyksięciu Franciszkowi Salwatorowi, imieniem gminy miasta Krakowa adres gratulacyjny.

II. Przyczynić się do pokrycia kosztów obrazu mającego się ofiarować dostojnym Nowożeńcom imieniem kraju, kwotą 500 zła, udzielając na ten cel kredytu z Tyt. XLII. budżetu z r. 1890.

(Obraz przedstawiający zaślubiny Kazimierza Jagiellończyka z Arcyksiężniczką Elżbietą Austryacką wykona mistrz Matejko.)

Wnioski powyższe, Rada miejska stojąc, wysłuchała i jednomyślnie przyjęła. —

Koniec posiedzeuia o godz. 6. wieczorem. Następuje posiedzenie poufne. —

Posiedzenie nadzwyczajne (98. w kad. VIII.) **z dnia 23. czerwca 1890.**

Przewodniczący: Dr. Szlachtowski, prezydent miasta.

Pierwszy wiceprezydent miasta: Friedlein Józef.

Protokół prowadzący: Kosiński Teodor, koncept. apl. Mgtu.

Radców obecnych **32.**

Radcy miejscy: Dr. Asnyk Adam. Baranowski Teodor, Biasion Alfred, Bruśnicki Władysław, Chrzanowski Leon, Geisler Jan, Dr. Jordan Henryk, Knaus Karol, Dr. Leo Artur, Matusiński Jacek, ks. Midowicz Teofil, Redyk Wiktor, Mirtenbaum Emanuel, Muczkowski Stefan, Dr. Oetinger Józef, Dr. Pareński Stanisław, Dr. Pieniążek Karol, Przeworski Juliusz, Romanowicz Tadeusz, Dr. Rosenblatt Józef, Dr. Straszewski Maurycy, Dr. Styczeń Wawrzyniec, Dr. hr. Tarnowski Stanisław, Dr. Wiszniewski Ludwik i Zaremba Karol (**25**) nieobecność swą na têm posiedzeniu usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godz. 5½ po południu.

Przed przystąpieniem do obrad nad sprawami porządku dziennego, r. m. Dr. Zoll, zabierając głos, przemawia, jak następuje:

„W dniu dzisiejszym nastąpiła nominacya księcia-biskupa krakowskiego na kardynała stolicy apostolskiéj. Jestto fakt wielkiéj doniosłości tak dla naszego miasta, jakotéż dla naszego kraju i całego narodu polskiego. Jeszcze niedawno stolica biskupia była od wielu lat osieroconą. Ku wielkiéj i powszechnéj radości usunięto jednak dyecezalne trudności,

które obsadzeniu biskupstwa krakowskiego stały na przeszkodzie i miłościwie panujący nam Monarcha mianował przed 11 laty ks. Albina Dunajewskiego biskupem krakowskim. A chociaż niepodobna było przywrócić naszéj stolicy biskupiéj dawnego świetnego wyposażenia, to jednak Najjaśniejszy Pan uczynił, co mógł, aby przywrócić jéj dawny blask i dawne stanowisko w hierarchii kościelnéj nadać — nadał bowiem tym, którzy na niéj zasiadają tytuł książęcy, który w dawniejszych czasach biskupom krakowskim *de jure* przysługiwał.

Obecnie książe-biskup krakowski otrzymał godność, która nawet w dawnych świetnych czasach biskupstwu krakowskiemu bardzo rzadko dostawała się w udziale. Że w têm nadzwyczajném odznaczeniu księcia-biskupa krakowskiego, objawiła się wola nietylko Ojca świętego, ale także i Najjaśniejszego Pana, że w niém ukochany nasz Monarcha dał nowy dowód swéj życzliwości dla kraju i dbałości o dobro naszego narodu, tego dowodzić byłoby zbytecznem. Z téj też przyczyny wybiera się, jak słyszę, kilku wybitnych obywateli naszego kraju do Wiednia, aby w dniu 30. b. m. kiedy Najjaśniejszy Pan włoży biret na głowę księcia-kardynała, oświadczyć Monarsze najgłębszą wdzięczność.

Sądzę, że i reprezentacya naszego miasta powinna się tam znaleść i przez swych delegatów wyrazić Najjaśniejszemu Panu te uczucia wdzięczności, któremi wszyscy jesteśmy przejęci dla niego. Dlatego stawiam wniosek:

Rada miejska uchwali, **aby w dniu 30. czerwca b. r. prezydent miasta z dwoma delegatami złożył Najjaśniejszemu Panu wyrazy najgłębszéj wdzięczności z powodu, że książe-biskup krakowski otrzymał godność kardynała.“**

Po uznaniu nagłości, wniosek powyższy jednomyślnie przyjęto, poczem na wniosek r. m. Dra Zolla wybrano do deputacyi oprócz prezydenta Dra Szlachtowskiego r. m. Baranowskiego i Muczkowskiego.

Przystąpiono do obrad nad sprawami, na porządku dziennym posiedzenia zamieszczonemi.

Imieniem sekcyi II. sekretarz Mgtu Felkel wnosi:

Rada miejska uchwali!

Upoważnia się Kasę miejską, aby znajdujące się **5% listy zastawne gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego** w funduszach: 1) Zakładowym 600 zła. 2) Gaffenki 26,200 zła. 3) Zubowskiego 46.300 zła. 4) Karwickiego 2500 zła. 5) Ciemnych ze składek 1000 zła. 6) Ciemnych Homolacsa 1000 zła. 7) Kremera 500 zła. 8) Matyasika 300 zła. 9) Emerytalnym 5000 zła. 10) Amortyzacyjnym 47000 zła. czyli razem sumę 130.400 zła. — w myśl ogłoszenia galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego z dnia 31. maja b. r. skonwertowała na takież 4½% listy zastawne, biorąc za każde 100 zła. 5% listów z kuponem płatnym 31. grudnia 1890, 100 zła. 4½% listów zastawnych z kuponem płatnym 31. grudnia 1890. oraz dopłatę 75 ct. od każdej setki skonwertowych listów.

Wniosek przyjęto. (L. 14812.) —

Imieniem sekcyi II. sekretarz Mgtu Felkel wnosi:

Rada miejska uchwali!

Udziela się **zaliczkę w kwocie 6000 zła. na zakupno węgli dla urzędników i sług miejskich** na rok 1890/91.

Wniosek przyjęto. (15255). —

Imieniem sekcyi ekonomicznéj sekretarz Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Przyjąć **ofertę Juliusza Przeworskiego**, złożoną przy licytacyi d. 30 maja b. r. **mocą któréj zobowiązał się dostarczać** dla gminy miasta w czasie od 1. października 1890. do 30. września 1891. **węgiel kamienny z kopalni brzezinkowskiéj** na podstawie warunków licytacyjnych, po cenie:

a) 36½ centa za 50 klgr. węgla dla szkół i zakładów miejskich,

b) 38½ centa za 50 klgr. węgla dla rzeźni miejskiéj;

2) przyjąć ofertę Floryana Leitra, złożoną przy licytacyi d. 30 maja b. r. mocą któréj zobowiązał się dostarczać dla gminy miasta w czasie od 1. października 1890. do 30. września 1891. drzewo opałowe na podstawie warunków licytacyjnych w cenie po 3 zła. 75 ct. za metr sześcienny.

Wniosek przyjęto. (L. 14072). —

Imieniem połączonych sekcyj I. i II. dyrektor Bud. Niedziałkowski wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Wybudować nowy **żelazny most** o szerokości 13 m. **na rzece Rudawie przy ulicy Zwierzynieckiéj** kosztem 22000 zła.

2) Upoważnia się sekcyę I. do zawarcia imieniem gminy miasta, dotyczącéj umowy z fabryką budowy mostów w Zöptau, na podstawie planu przedłożonego przez tę fabrykę w dniu 8. maja b. r. do L. 539. M.

3) Na pokrycie wydatków, z tego tytułu udziela się kredyt do wysokości 22000 zła. na razie z funduszu obrotowego miejskiego pokryć się mający.

4) Poleca się sekcyi II. przedłożenie wniosków co do rzeczywistego pokrycia tego wydatku.

5) Upoważnia się sekcyę do wykonania budowy.

Wniosek przyjęto (L. 539). —

Imieniem komisyi archiwalnéj r. m. Chyliński wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Rada miejska zatwierdza **statut archiwum aktów dawnych miasta Krakowa.***)

2) Rada miejska uchwala w myśl §. 6. tego statutu dodatkowy kredyt półroczny w wysokości 670 zła.

Wniosek przyjęto wraz z poprawką wniesioną do §. 2. statutu przez I. wiceprez. Friedleina (aby po słowie „depozyt“ dodać słowa: „lub wreszcie ich odpisy“.) (L. 21224). —

Imieniem sekcyi ekononomicznéj sekretarz Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) **Nabyć od Izraela Friedmana realność** l. 166. Dz. VIII. stanowiącą parcelę l. 713 (plac pusty) o powierzchni 17°□ za ryczałtową cenę 171 zła., a to w celu otwarcia placu i zregulowania ulic.

2) Cenę kupna wypłaci gmina miasta po odebraniu gruntu w posiadanie w stanie wolnym od ciężarów.

3) Koszta kontraktu, stempli, opłaty od przeniesienia własności, koszta intabulacyi i wszelkie

---

*) Statut ten zamieszcza się na str. 84

inne z tego kupna wynikające poniesie gmina miasta Krakowa z własnych funduszów.

4) Do podpisania kontraktu upoważnia się Prezydenta miasta, oraz radców miejskich Józefa Friedleina I. wice-prezydenta miasta i dra Jana Hajdukiewicza.

Wniosek przyjęto. (L. 13565). —

Imieniem sekcyi ekonomicznéj sekretarz Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) **W celu uregulowania ulicy „nad Rudawą“ nabyć od Kazimierza i Maryi małż. Witasów z ich realn. l. 57. Dz. III. kawałek gruntu** z téjże realności wydzielić się mający, o powierzchni 36·7°☐ w cenie po 25 zła. za sążeń☐.

2) Cena kupna zostanie wypłaconą po odebraniu gruntu w posiadanie w stanie wolnym od ciężarów.

3) Koszta spisania kontraktu, stempli, wydzielenia, opłaty od przeniesienia własności i wszelkie inne, z tego kupna wynikające, poniesie gmina miasta Krakowa z własnych funduszów.

4) Do podpisania kontraktu upoważnia się prezydenta miasta i radców miejskich Józefa Friedleina I. wice-prezydenta miasta i Jana Kwiatkowskiego.

Wniosek przyjęto. (L. L. 11794). —

Imieniem sekcyi ekonomicznéj sekretarz Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) **W celu uregulowania przedłużonéj ulicy św. Sebastyana zezwala się na zamianę części gruntu miej.** z parcel. 307/1 i 318/5 o powierzchni 51°☐ na planie sytuacyjnym, przez Budownictwo m. sporządzanym, kolorem różowym lit. a, b, c, d, e, f, i lit. g, h, oznaczonym, za grunt z parceli 324 wydzielić się mający o powierzchni 6°☐, oznaczony na tymże planie kolorem niebieskim lit. h. i k.

2) Za nadwyżkę gruntu m. w ilości 45°☐ zapłaci Binem Zweig, właściciel parceli 324 VIII. po 10 zła. za sążeń☐ przy podpisaniu kontraktu.

3) Wszelkie koszta z téj zamiany wynikające poniesie Binem Zweig z własnych funduszów.

4) Do podpisania kontraktu upoważnia się Prezydenta miasta, oraz radców miejskich Józefa Friedleina I. wice-prezydenta miasta i Dra Jana Hajdukiewicza.

Wniosek przyjęto. (L. 13880). —

Imieniem sekcyi ekonomicznéj sekretarz Mgtu Skrzyniarz wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) **Sprzedać p. Karolinie Turnau**, właścicielce realn. l. parc. 1405/9 przy ul. Łobzowskiéj, **skrawek gruntu miejskiego** z téjże ulicy w ilości 1.3°☐ z parceli l. 2488. wydzielić się mający, na planie sytuacyjnym przez Budownictwo miejskie sporządzonym w dniu 8. czerwca 1890 r., kolorem czerwonym lit. a, b, c, oznaczony — za cenę ryczałtową 7 zła.

2) Wszelkie koszta z téj sprzedaży wynikające, jak koszta spisania kontraktu, stempli, wydzielenia, ekstabulacyi, opłaty od przeniesienia własności i t. p. poniesie nabywczyni z własnych funduszów.

3) Do podpisania kontraktu upoważnia się Prezydenta miasta, oraz radców miejskich Józefa Friedleina I. wiceprezydenta miasta i Wiktora Redyka.

Wniosek przyjęto. (L. 13564). —

Imieniem sekcyi V. radca Mgtu Turnau wnosi:

Rada miejska uchwali!

Na pokrycie wydatków w tyt. XXXI. poz. 9. za rok 1889. przyznaje się z tyt. XLII. **kredyt dodatkowy** w kwocie 509 zła. 21 ct.

Wniosek przyjęto. (L. 7464). —

Koniec posiedzenia o godzinie 7. wieczorem.

Następuje posiedzenie tajne.

Posiedzenie zwyczajne (99. w kad. VIII). **z dnia 10. lipca 1890.**

Przewodniczący: Dr. Szlachtowski, prezydent miasta.

Pierwszy wiceprezydent miasta: Friedlein Józef.

Protokół prowadzący: Kosiński Teodor koncept. apl. Mgtu.

Radców obecnych **48.**

Radcy miejscy: Dr. Asnyk Adam, Chrzanowski Leon, Geisler Jan, Dr. Horowitz Leon, Mirtenbaum Emanuel, Romanowicz Tadeusz, Dr. Rosenblatt Józef, Dr. Straszewski Maurycy i Dr. hr. Tarnowski Stanisław (9) nieobecność swą na têm posiedzeniu usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 12. w południe.

Wobec objawionego przez Jego Eminencyę **księcia-kardynała Dunajewskiego** życzenia, iż chciałby Radzie miejskiéj złożyć podziękowanie za życzliwość okazaną mu z powodu otrzymania **godności kardynalskiéj**, zwołał Prezydent miasta posiedzenie Rady, zarządziwszy udekorowanie sali radnéj i schodów głównych w ratuszu. Straż honorową pełnił oddział straży pożarnéj miejskiéj.

Z uderzeniem godziny 12. w południe przybył książe kardynał przed ratusz i został przed bramą powitany przez prezydenta Dra Szlachtowskiego i radców miejskich Dra Hajdukiewicza i Redyka.

Przybywszy do sali radnéj, zajął książe-kardynał miejsce na przygotowanym dlań tronie, ozdobionym odznaką jego godności t. j. kapeluszem kardynalskim.

W sali radnéj prócz radców miejskich znajdowało się również gremium urzędników Magistratu, galerya zaś zapełnioną była publicznością.

Zająwszy przeznaczone dla siebie miejsce i mając z lewéj strony obok siebie prezydenta miasta, przemówił książe-kardynał, jak następuje:

„Wzruszony byłem łaskawą pamięcią Panów w chwili, gdy dwaj władcy naczelni państwa i kościoła, powołali mnie na to stanowisko, tak świetnie dawniéj reprezentowane przez biskupów, którzy je zajmowali. Przybyłem tu umyślnie, aby Świetnéj Reprezentacyi miasta Krakowa, podziękować za serdeczne słowa, wypowiedziane przez prezydenta Dra Szlachtowskiego, gdy Panowie przybyliście do mnie, aby mi złożyć życzenia z powodu otrzymanéj nominacyi na kardynała.

Był to dowód, żem Wam bliski i że mi na sercu leży dobro miasta a cieszy mnie wszystko, co tylko do jego rozwoju się przyczynia. Nie jeden z obecnych tu Panów zdziałał już dużo dobrego dla miasta, a okoliczność ta jest właśnie pokrzepieniem dla mnie i zachętą do dalszéj ciężkiéj pracy. Że praca moja była ciężką, to jest dowód w têm, iż całą dyecezyę

począwszy od domów i kościołów odebrałem w gruzach, sam też Kraków ucierpiał w nieszczęściach Ojczyzny jak serce, gdy cały organizm cierpi. Bóg mi pobłogosławił i stolica biskupia odzyskała wiele, jakkolwiek nie wszystko, co poprzednio posiadała — nie odrazu jednak Kraków zbudowano — a ja do ostatniéj chwili będę pracował. Dziękując raz jeszcze Panom, oświadczam, iż będę prosił Najwyższego, aby błogosławił Wam i pracom waszym, waszym rodzinom, miastu, całemu krajowi, oraz, aby to miasto było słynne nie tylko przez przeszłość ale i przez przyszłość."

Po têm przemówieniu zabrał głos prezydent Dr. Szlachtowski, jak następuje:

„Gdy mieliśmy to szczęście przedstawić się Waszéj Eminencyi, składając najuniżeniéj hołd, daliśmy wyraz naszym z głębi serc pochodzącym uczuciom i wypowiedzieliśmy naszą niewymowną radość.

W odpowiedzi usłyszeliśmy z ust Waszéj Eminencyi słodyczą płynące słowa przychylności i życzliwości dla naszego miasta, które nas do głębi przejęły. Lecz nie koniec na słowach, bo obecność Waszéj Eminencyi w Radzie miejskiéj jest dla nas nadzwyczajnym zaszczytem i dowodem szczególnéj łaski, za którą odpowiadamy serdecznêm podziękowaniem, wdzięcznością, i miłością — o ile dotychczasowa nasza miłość da się jeszcze spotęgować.

Obecność Waszéj Eminencyi uważamy za fakt wielkiéj doniosłości, który dla utrwalenia wdzięcznéj pamięci, zapisany będzie wielkiemi głoskami w księdze naszych posiedzeń."

Za te słowa prezydenta, wyraził Jego Eminencya podziękowanie mówiąc: „Bóg zapłać! Bądźcie Panowie przekonani, iż zawszę pragnę dobra tego miasta a usunięcia tego, co je podkopuje. Pragnę abyście budowali dla chwały bożéj, dobra narodu i miasta. Têm ucieszymy serce Ojca św. i Najjaśniejszego Pana, który przy każdéj sposobności objawia tak gorącą troskę o nasze dobro."

Następnie wniósł prezydent na cześć Jego Eminencyi księcia-kardynała, trzechkrotny okrzyk: „Niech żyje!" ktory Rada z zapałem powtórzyła. Jego Eminencya książe-kardynał odpowiedział „Rada miasta Krakowa niech żyje!"

W końcu po przywitaniu się z I. wiceprezydentem miasta Friedleinem i kilku innymi radcami miejskimi, Jego Eminencya opuścił salę radną, odprowadzony przez prezydenta Dra Szlachtowskiego, oraz r. m. Dra Hajdukiewicza i Redyka.

Od chwili wejścia na salę radną, aż do jéj opuszczenia przez księcia-kardynała, radcy miejscy i urzędnicy Magistratu stali, okazując w ten sposób wyraz swéj czci dla niego. —

Koniec posiedzenia o godzinie $12^1/_2$ w poludnie.

L. 183/pr.

ROZPORZĄDZENIE

do wszystkich wydziałów Magistratu i pp. komisarzy obwodowych i targowego.

Rozporządzeniem z dnia 18. maja 1885. L. 188. (dziennik rozp. str. 77), upoważniłem pp. komisarzy obwodowych oraz p. komisarza targowego, aby **w sprawach utrzymywania porządku i czystości w mieście**, objętych regulaminem porządku i czystości z r. 1884. (L. 8. dzien. rozp.) wypełniali **rejestra karne** i je II. wiceprezydentowi celem porozumienia się co do wysokości nałożyć się mającéj grzywny, oraz dalszego zarządzenia przedkładali.

To rozporządzenie co do wypełniania rejestrów karnych rozciągnięte zostało okólnikiem z dnia 1. października 1885. L. 71. (dziennik rozp. strona 123) także na przekroczenia przepisów o zawieszeniu pracy w niedzielę w myśl ustawy przemysłowéj.

Otrzymane rejestra karne i wniesione od nich rekursa załatwiał w myśl powołanych powyżéj rozporządzeń, a szczególniéj drugiego, p. sekretarz prezydyalny w porozumieniu z II. wiceprezydentem miasta.

Ponieważ jednak p. sekretarz prezydyalny sprawozdaniem de praes. 25. kwietnia b. r. L. 183. wykazał, że wobec innych czynności tym sprawom podołać nie może, przeto zwalniam p. sekretarza prezydyalnego z dniem doręczenia niniejszego od w mowie będących czynności, a natomiast przydzielam je do Wydziału I. Magistratu, podając wskazówki, w jaki załatwiane być mają, jako następuje:

1. Przedłożone rejestra karne II. wiceprezydentowi miasta przez pp. komisarzy obwodowych i targowego, podpisywać będzie tenże II. wiceprezydent jak dotąd.

2. Rejestra karne, na których poświadczenie Kasy miejskiéj się znajduje, że grzywna zapłaconą została, oddawać będzie II. wiceprezydent miasta do dziennika głównego podawczego Magistratu na I. Wydział zbiorowo t. j. za jedną liczbą dziennika a Wydział I. Magistratu otrzymawszy téj kategoryi rejestra karne, prześle je *brevi manu* Wydziałowi rachunkowemu dla kontroli, a względnie czy grzywna w Kasie miejskiéj uiszczona, należycie przez księgi kasowe przeprowadzoną została.

Po zwróceniu tych rejestrów karnych przez Wydział rachunkowy i znalezienie wszystkiego w porządku, Wydział I. złoży je do akt; w razie zaś niewpisania do ksiąg kasowych jakiéj grzywny, Wydział I. zarządzi właściwe dochodzenie.

3. Rejestra karne, którymi nałożono grzywny, ale na których nie ma poświadczenia Kasy miejskiéj, że grzywny uiszczone zostały, będzie II. wiceprezydent miasta również odsyłał do dziennika głównego podawczego Magistratu, a p. dziennikarz każdemu takiemu poszczególnemu rejestrowi karnemu da osobną liczbę dziennika podawczego i zaznaczy go na Wydział I. Magistratu, który w sposób właściwy poleci Kasie miejskiéj wzięcie na przepis grzywny a jednocześnie wyda wezwanie do egzekutora miejskiego, aby grzywnę ściągnął.

4. Rekursa przez strony od wspomnionych rejestrów karnych, przez pp. komisarzy obwodowych i targowego wypełnionych wniesione, p. dziennikarz zapisywać będzie na Wydział I. Magistratu, który je, jak inne rekursa c. k. Namiestnictwu przedkładać będzie.

5. Od wypełniania rejestrów karnych, za przekroczenia przepisów o zawieszeniu pracy w niedziele w myśl ustawy przemysłowéj na podstawie okólnika z dnia 1. października 1885. L. 71. (dzien. rozp. str. 123), zwalniam z dniem doręczenia niniejszego pp.

komisarzy i zarządzam, aby o tych przekroczeniach składali do dziennika głównego podawczego Magistratu tylko dokładne raporta, które p. dziennikarz oznaczać będzie na Wydział III. Magistratu, dając każdemu raportowi osobną liczbą i odeszle je do Wydziału III. celem przeprowadzenia zwykłego dochodzenia karnego.

6. Wobec niniejszego rozporządzenia traci swą ważność rozporządzenie z dnia 18. maja 1885. L. 188/prez. i okólnik z dnia 1. października 1885. L. 71. (dzien. rozp. strona 77. i 123.), z wyjątkiem utrzymywania przez pp. komisarzy obwodowych i targowego księgi kar, któreto postanowienie pozostaje i nadal w swéj mocy.

7. Po doręczeniu niniejszego rozporządzenia odbierze Wydział I. Magistratu niezwłocznie wszystkie exhibita niezałatwione od p. sekretarza prezyd., i postąpi z nimi w myśl niniejszego rozporządzenia.

Załatwianie zaś tych spraw należy poruczyć jednemu z panów referentów, aby przez rozdzielanie ich pomiędzy kilku pracowników przegląd tych spraw na têm nie ucierpiał.

W końcu wzywam wszystkie Wydziały Magistratu i poszczególnych pp. urzędnikow i funkcyonaryuszów Magistratu, do których niniejsze rozporządzenie się odnosi, aby się do niego z całą ścisłością stosowali. —

Kraków dnia 18. sierpnia 1890.

FRIEDLEIN w. r.
I. wiceprezydent miasta

STATUT
archiwum aktów dawnych m. Krakowa,

uchwalony na posiedzeniu pełnej Rady miejskiéj w dniu 23. czerwca 1890.

§. 1. Archiwum aktów dawnych m. Krakowa obejmuje przywileje, księgi i akta dawnych miast Krakowa, Kleparza, Kazimierza, tudzież jurydyk, które w ich obrębie niegdyś istniały i niektórych wsi przyległych.

§. 2. Archiwaliów pozbywać nie można, natomiast należy w miarę środków nabywać takie, które do dawnéj historyi miasta się odnoszą, lub téż starać się o pozyskanie ich w depozyt, lub o ich odpisy.

§. 3. Archiwum ma dostarczać gminie i władzom rządowym potrzebnych wyjaśnień co do stosunków prawnych z epoki objętéj aktami i księgami w archiwum przechowanemi, wyciągów i odpisów wierzytelnych dawnych aktów, obok tego zaś ma służyć celom naukowym a przedewszystkiem przyczyniać się do należytego zbadania dawnéj historyi m. Krakowa.

§. 4. Dla osiągnięcia celów powyższych winien być utworzonym inwentarz szczegółowy i systematyczny wszystkich archiwaliów, tudzież indeksy osobowe i rzeczowe.

§. 5. Uporządkowaniem archiwum zajmuje się i pieczę nad niém wykonywa personal archiwalny, składający się z archiwaryusza i asystenta. Nadzór nad kierunkiem i przeprowadzeniem prac archiwalnych wykonywa komisya archiwalna przez Radę miejską wybrana, przez swoje uchwały oraz przez delegata, którego w tym celu ze swego łona wyznacza.

§. 6. Archiwaryusz jest urzędnikiem stałym w randze i z pensyą adjunkta magistratu pierwszéj klasy; asystent pobiera wynagrodzenie w kwocie 500 zła. rocznie, w ratach miesięcznych płatnych z góry.

§. 7. Na wniosek komisyi archiwalnéj mianuje archiwaryusza Rada miejska, asystenta zaś na lat dwa z możnością przedłużania prezydent miasta.

§. 8. Archiwaryuszem może być tylko historyk lub prawnik dający swém wykształceniem i pracami w dziedzinie historyi polskiéj rękojmię naukowego kierownictwa archiwum.

§. 9. Asystentem może zostać ukończony uczeń wydziału filozoficznego lub prawniczego na uniwersytecie, który złoży dowody znajomości paleografii i nauk pomocniczych do historyi.

§. 10. Archiwaryusz i asystent składają z chwilą objęcia urzędowania przysięgę służbową w ręce prezydenta miasta.

§. 11. Archiwaryusz odpowiada za całość archiwum, kieruje bezpośrednio pracami około ułożenia ksiąg i indeksów, współdziała w nich, zastępuje archiwum na zewnątrz i podpisuje wszystkie akta wychodzące z archiwum oraz korespondencyę prowadzoną przez zarząd archiwalny.

§. 12. Asystent wykonywa prace mu powierzone. W razie urlopu archiwaryusza asystent prowadzi czynności bieżące, a klucz od właściwego archiwum znajduje się naówczas w przechowaniu delegata komisyi archiwalnéj.

§. 13. Biuro archiwum ma być otwarte w 5 godzinach urzędowych archiwaryusza i asystenta, codziennie z wyjątkiem świąt i niedziel; przed zamknięciem biura winny być księgi i dyplomy do archiwum odniesione, a to również zamknięte.

§. 14. Sprawozdanie z toku czynności składa archiwaryusz co kwartał komisyi archiwalnéj miejskiéj na posiedzeniu zwyczajném, a raz w rok na piśmie Radzie miejskiéj za pośrednictwem komisyi. W posiedzeniach komisyi ma archiwaryusz obowiązek zawsze brać udział z wyjątkiem spraw, które jego osoby dotyczą.

§. 15. Do korzystania z archiwum w celach naukowych potrzeba pozwolenia komisyi archiwalnéj. Do poszukiwań w sprawach dotyczących majątku lub prawnych interesów gminy potrzeba pozwolenia prezydenta miasta. Za poszukiwania przez urzędników archiwalnych, o ile ich czynności urzędowe pozwalają, na życzenie stron przedsiębrane należy uiścić opłatę w kwocie 2 zła. od tysiąca stronic przejrzanych. Osoby korzystające z archiwum winny się podpisać w przeznaczonéj na to księdze.

§. 16. Wierzytelne, dosłowne odpisy i wyciągi wydaje zarząd archiwum władzom m. Krakowa, krajowym, c. k. sądowym i administracyjnym bezpłatnie, (za zwrotem stempla, o ileby był potrzebnym), innym zaś stronom za złożeniem opłaty w kwocie 3 zła. od pierwszego, 1 zła. od każdego następnego arkusza odpisu wierzytelnego, 1 zła. od każdego osobnego wyciągu, nie licząc stemplów i portoryi. Cenę wycią-

gów dla celów naukowych przedsiębranych może komisya archiwalna zniżyć według uznania.

Każdy odpis i wyciąg wydany zanotuje zarząd archiwalny w księdze kontroli.

§. 17. Wierzytelne odpisy i wyciągi sporządzać należy na papierze zwykłego formatu białym, czerpanym in folio z marginesem szerokości 1 ctm. z obu stron, puste miejsca przekreślić, arkusze jednym sznurkiem przeciągnąć, a w końcach sznurka przyłożyć pieczęć: „Archiwum aktów dawnych miasta Krakowa“.

§. 18. Odpis wydany przez zarząd archiwalny i dokonany z zachowaniem pisowni i interpunkcyi oryginału (w miejscach błędnych należy umieścić słówko „sic“, w nieczytelnych i całkiem popsutych podać kropki) ma nosić na czele napis „Odpis wierzytelny z archiwum aktów dawnych miasta Krakowa“ na końcu zaś klauzulę uwierzytelniającą w słowach: „Zgodność powyższego odpisu z aktem w księdze....... na str....... pod liczbą porządkową...... aktów...... archiwum aktów dawnych w Krakowie się znajdującym poświadcza zarząd tegoż archiwum“ poczém data, pieczęć i podpis archiwaryusza.

§. 19. Wyciąg polegający na podaniu istotnéj treści aktu słowami o ile można samego aktu, wydany przez archiwum nosić ma na czele napis: „Wyciąg z aktów do....... się odnoszących, w archiwum aktów dawnych miasta Krakowa się znajdujących przez zarząd archiwalny sporządzony“ u spodu zaś datę, pieczęć i podpis archiwaryusza.

§. 20. Archiwaliów w zasadzie nikomu do domu wypożyczać nie można. Wyjątkowo może na to zezwolić w ważnych wypadkach prezydent miasta na wniosek komisyi archiwalnéj i za zgodą archiwaryusza, za rewersem na ściśle oznaczony przeciąg czasu.

§. 21. Opłaty (§. 16). na które należy zawsze wydać kwit z księgi sznurowéj, tworzą fundusz przeznaczony na nabywanie archiwaliów i biblioteki podręcznéj, z którego rachunek składa archiwaryusz łącznie z sprawozdaniem rocznèm.

Przedmioty znalezione.

W czasie od dnia 1. do 31. lipca b. r. złożono w Magistracie następujące przedmioty znalezione:

Arty. 163. kulczyk z turkusami.
„ 164. łyżeczka srebrna.
„ 165. 12 rubli i 22 centy.
„ 166. dwa reńskie.
„ 168. bransoletka złota.
„ 169. woreczek z kwotą 1 złr. 10 ct.
„ 170. woreczek z kwotą $28\frac{1}{2}$ ct.
„ 171. trzy klucze.
„ 172. bransoletka gumowa.
„ 173. surdut.
„ 174. parasolka.
„ 175. kosz na kwiaty.
„ 176. kaftanik czarny damski, spódnica i koc czarny.
„ 177. książka do modlenia.
„ 178. portmonetka z kwotą 20 ct.
„ 179. 6 kluczy.
„ 180. chustka.
„ 181. 2 klucze.
„ 184. portmonetka z kwotą 13 ct.
„ 185. obróżka z psią marką.
„ 186. dwie pary małych trzewików.
„ 187. różaniec.
„ 188. książka do modlenia.
„ 189. 5 krawatek.
„ 190. portmonetka z kwotą 47 ct.
„ 191. parasol.
„ 192. parasol.
„ 193. parasol.
„ 194. pulares, bransoletka srebrna i kluczyk.
„ 195. portmonetka,
„ 196. parasolka.
„ 197. koraliki.
„ 199. pugilares.
„ 200. 6 kluczy.
„ 201. 10 kluczy.
„ 202. książka żydowska.
„ 203. parasolka.
„ 204. portmonetka z kwotą 85 ct.
„ 205. portmonetka z kwotą 23 ct.
„ 198. trzy klucze.
„ 206. zegarek tombakowy.

W czasie od dnia 1. do 31. sierpnia b. r. złożono w Magistracie następujące przedmioty znalezione:

Art. 206. zegarek tombakowy popsuty.
„ 207. 7 zła. 50 ct.
„ 208. puszka blaszana z farbami.
„ 209. pierścionek srebrny.
„ 210. pierścionek złoty.
„ 211. kluczyk srebrny od zegarka.
„ 212. broszka.
„ 213. sylwetka.
„ 214. bransoletka.
„ 215. lornetka.
„ 216. trzy klucze.
„ 217. dwa klucze.
„ 218. siennik.
„ 219. wstążki i kryski.
„ 220. książka do nabożeństwa.
„ 221. książka naukowa niemiecka.
„ 222. książka do nabożeństwa francuska.
„ 223. książka niemiecka.
„ 224. rękaw od surduta.
„ 225. szpryca, nożyczki i sonda.
„ 226. dwie parasolki.
„ 227. parasolka.
„ 228. cztery klucze.
„ 229. portmonetka z kwotą 87 ct.
„ 230. portmonetka z kwotą 4 zła. 39 ct.
„ 231. klucz.
„ 232. chustka popielata.
„ 233. trzy klucze.
„ 235. różaniec.
„ 236. blaszanka.
„ 237. 1 zła.
„ 238. torba skórzana z kapeluszem.
„ 239. pulares.
„ 240. dwa klucze.
„ 241. sakiewka z 2 rublami.

Art. 242. karta zastawnicza.
„ 243. parasol.
„ 244. dwa klucze.
„ 245. 14 marek.
„ 250. chustka do okrycia.
„ 251. chustka do okrycia.
„ 252. pantofelki.
„ 253. cygarówka.
„ 254. portmonetka z kwotą 47 ct.
„ 255. notes.
„ 256. pugilares i woreczek.
„ 257. klucz.
„ 258. klucz.
„ 259. weksel Bielskiego na 200 dolarów.
„ 260 .bransoletka brązowa.
„ 261. dwie kartki pocztowéj Kasy Oszczędności,
„ 262. kartka zastawnicza Kasy Oszczędności.

Magistrat wzywa niniejszém właścicieli powyższych przedmiotów, aby celem ich odebrania zgłosili się do Wydziału III. Magistratu i tam swe prawa własności do tychże przedmiotów udowodnili, w przeciwnym bowiem razie, po upływie jednego roku, nabędą znalazcy pewnych praw do tych przedmiotów, a po upływie dalszych trzech lat staną się właścicielami tychże. —

Kraków, dnia 31. sierpnia 1890.

Nakładem Gminy miasta Krakowa. — W drukarni A. Koziańskiego w Krakowie.